بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް
ދިވެހިރާއްޖެ

ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ގޮތުގެ ޚުލާޞާ

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2016/HC-A/101
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް:
- ނަން: ޢަލީ މުޙައްމަދު
- ދާއިމީ އެޑްރެސް: މ. [illegible] / ކ. މާލެ
- އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު: A040714
- މިހާރުގެ އެޑްރެސް: މ. [illegible] / ކ. މާލެ

- އިސްތިއުނާފު [illegible] ފަރާތް:

- ނަން: [illegible] [illegible] ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް
- ދާއިމީ އެޑްރެސް: މ. [illegible] / ކ. މާލެ
- ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު: C-656/2009
- މިހާރުގެ އެޑްރެސް: ސ. [illegible] / ކ. މާލެ

- ރަޖިސްޓްރީކުރެވުނު ތާރީޚް: 27 ޖުމާދަލްއޫލާ 1437 / 07 މާރިޗު 2016
- ނިމުނު ތާރީޚް: 06 ޞަފަރު 1439 / 26 އޮކްޓޫބަރު 2017

- އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ޤަޟިއްޔާގެ ނަންބަރު: 838/Cv-C/2015
- ނިންމި ކޯޓު: ސިވިލް ކޯޓު
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ފައިސާ ދަޢުވާ
- ހުށަހެޅި ތާރީޚް: 2015-05-24
- ނިމުނު ތާރީޚް: 2015-12-24
- މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޢުލޫމާތު:
- ފަނޑިޔާރު ޝުޢައިބު ޙުސައިން ޒަކަރިއްޔާ ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުލްޣަނީ މުޙައްމަދު ފަނޑިޔާރު ޝުޖާޢު ޢުސްމާން

(ރިޔާސަތު)

- **ދަޢުވާގެ ޚުލާސާ:**

މިއީ، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 838/Cv-C/2015 ޤަޟިއްޔާ އޮޅިގެން ނިންމާފައިވާތީ ޝަރީޢަތާއި އަދި ޤާނޫނީ ހަމައެކޭ ޚިލާފަށްކަމަށްބުނެ، މ. ކަނޑުއެދި / ސ.ފޮނި، އަލީ މުޙައްމަދު (ދ.ރ.ކާޑު ނަންބަރު:A040714) ގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅުއްވުމުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން ބަލާފައިވާ ޤަޟިއްޔާއެކެވެ. މިޤަޟިއްޔާގައި، ރިސްޕޮންޑެންޓަކީ ހައުސިންގ ޑިވެލޮޕްމަންޓް ފައިނޭންސް ކޯޕަރޭޝަން ޕލކ (ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު: C-656/2009) އެވެ.

- **ފުރަތަމަދަރަޖައިގެ ނިންމުން:**

01- ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 838/Cv-C/2015 ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނީ ޤަރުޒުގެ ރިކަވަރީ ކުރުމަށް، އެޤަޟިއްޔާގައި މ. ކަނޑުއެދި / ފޮނި، އަލީ މުޙައްމަދު (ދ.ރ. ކާޑު ނަންބަރު A040714) އާއި، ހައުސިންގ ޑިވެލޮޕްމަންޓް ފައިނޭންސް ކޯޕަރޭޝަން ޕލކ (ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު: C-656/2009) އާއި ދެމެދު 01 އޮކްޓޯބަރު 2013 ދުވަހު ސޮއިކުރެވިފައިވާ، މ. ކަނޑުއެދި / ގުލްޝަނުގެ ފްލެޓް ގެއި ހަވާލުކުރުމާއި ގުޅޭ ގޮތުން ދިނުމަށްފަހު އެގްރީމަންޓްގެ ދަށުން ހައުސިންގ ޑިވެލޮޕްމަންޓް ފައިނޭންސް ކޯޕަރޭޝަނަށް އަދާކުރުމަށް ޖެހިލައްވައި، އަނބުރާދިނުމަށް ކޯޓުގެ ދަށުން ރިޕޭމަންޓް 60,000/-ރ. (ފަސްދޮޅަސް ހާސް ރުފިޔާ) އާއި، ކަނޑައެޅިފައިވާ ފައިސާ ދައްކައި ނުދީގެ ސަބަބުން ރިޕޭމަންޓް 37,458/16ރ. (ތިރީސް ހަތް ހާސް ހަތަރުސަތޭކަ ފަންސާސް އަށް ރުފިޔާ ސޯޅަ ލާރި) އާއި، ޖޫރިމަނާގެ ގޮތުގައި އެކުލެވޭނެ މަޢާފުކުރަމުންނާ ދެއްކުމަށްވާ ޖުމްލަ 44,613/-ރ. (ސާޅީސް ހަތަރު ހާސް ހަސަތޭކަ ތޭރަ ރުފިޔާ) އާއި، ޤާނޫނީ ފީއާއިގެ އިތުރުން ކޯޓުން ޚަރަދުކުރެވުނުގެ ސަބަބުން ދައްކަންޖެހޭ ޖުމްލަ 15,900/-ރ. (ފަނަރަ ހާސް ނުވަސަތޭކަ ރުފިޔާ) އާއި ޖުމްލަ 157,971/165ރ. (އެއްލައްކަ ފަންސާސް ހަތް ހާސް ނުވަސަތޭކަ ހަތްދިހަ އެއް ރުފިޔާ ސާޅީސް ލާރި) އަދި ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/91 (ކޮންޓްރެކްޓްގެ ޤާނޫނު) ގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އަލީ މުޙައްމަދު ދެއްކުމަށް ޙުކުމްކުރި ޖުމްލަ ފައިސާ ހައުސިންގ ޑިވެލޮޕްމަންޓް ފައިނޭންސް ކޯޕަރޭޝަނަށް ދައްކަން ޖެހޭ ކަމަށް، މި ފަދައިން ރިސްޕޮންޑެންޓް ހައުސިންގ ޑިވެލޮޕްމަންޓް ފައިނޭންސް ކޯޕަރޭޝަނުގެ ދަޢުވާގައި އަލީ މުޙައްމަދު ދެއްކުމަށް ޙުކުމްކުރެވުނު ޤަޟިއްޔާއެވެ،

[illegible] ބައްލަވައި ކަނޑައެޅުއްވި ގޮތުގައި، "ދަޢުވާލިބޭ، މ. ކެންޒީގިލީ / މާލެ، އަލީ މުޙައްމަދު (ދ.ރ. ކާޑު ނަންބަރު A040714) އާއި، [illegible] [illegible] ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް (ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު: C-656/2009) އާއިދެމެދު 01 ޖަނަވަރީ 2013 ވަނަ [illegible]، މ. ކެންޒީގިލީ މުޙައްމަދު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑުން [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] ދޭންޖެހޭ -/60,000ރ. (ފަސްދޮޅަސް ހާސް ރުފިޔާ) އާއި، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދޭންޖެހޭ 37,458/16ރ. (ތިރީސްހަތްހާސް ހަތަރުސަތޭކަ ފަންސާސްއަށް ރުފިޔާ ސޯޅަލާރި) އާއި، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] -/44,613ރ. (ސާޅީސްހަތަރުހާސް ހަސަތޭކަ ތޭރަ ރުފިޔާ) އާއި، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] -/15,900ރ. (ފަނަރަހާސް ނުވަސަތޭކަ ރުފިޔާ) އާއި ޖުމްލަ 157,971/16ރ. (އެއްލައްކަ ފަންސާސްހަތްހާސް ނުވަސަތޭކަ ހަތްދިހައެއް ރުފިޔާ ސޯޅަ ލާރި) އަދި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/91 ([illegible] ޤާނޫނު) ގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ [illegible] އަލީ މުޙައްމަދަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑުން [illegible] [illegible] [illegible]، މި [illegible] [illegible] [illegible] ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑުގެ [illegible] އަލީ މުޙައްމަދު [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] 03 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 2015 ގައި [illegible] އަލީ މުޙައްމަދުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

މ. ކެންޒީގިލީ މުޙައްމަދު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަލީ މުޙައްމަދުގެ [illegible] [illegible] [illegible] ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑުގެ [illegible] [illegible] 01 ޖަނަވަރީ 2013 ވަނަ [illegible] [illegible] ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑާއި، އަލީ މުޙައްމަދު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] 01 ޖަނަވަރީ 2013 ވަނަދުވަހުން ފެށިގެން 01 ޖަނަވަރީ 2015 ވަނަދުވަހަށް (02 އަހަރު) [illegible] [illegible] [illegible] -/20,000ރ. (ވިހިހާސް ރުފިޔާ) [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] -/60,000ރ. (ފަސްދޮޅަސް ހާސް ރުފިޔާ) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 2015 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޢަލީ މުޙައްމަދު ގެ ފަރާތުން [illegible] [illegible]، ޢަލީ މުޙައްމަދު ގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، 2015 ޖެނުއަރީ މަހުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] -/20,000ރ. (ވިހިހާސް ރުފިޔާ) އަދި ޖެނުއަރީ މަހުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] 09 ވަނަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 03 މަސްދުވަހުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 03 މަސްދުވަހަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 02 ފެބްރުއަރީ 2015 ދުވަހު ޢަލީ މުޙައްމަދު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، 2015 ފެބްރުއަރީ [illegible] 02 [illegible] [illegible] 1,428/57ރ. (އެއްހާސްހަތަރުސަތޭކަ ވިހިއަށްރުފިޔާ ފަންސާސްހަތްލާރި) އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޢަލީ މުޙައްމަދު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] 37,458/16ރ. (ތިރީސްހަތްހާސް ހަތަރުސަތޭކަ ފަންސާސް އަށްރުފިޔާ ސޯޅަލާރި) އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 3 ވަނަ [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޢަލީ މުޙައްމަދު [illegible] -/20,000ރ. (ވިހިހާސް ރުފިޔާ) 2015 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] 37,458/16ރ. (ތިރީސްހަތްހާސް ހަތަރުސަތޭކަ ފަންސާސް އަށްރުފިޔާ ސޯޅަލާރި)

އަދި [illegible]

[illegible]؛

[illegible] -/44,613ރ. (ސާޅީސްހަތަރުހާސް ހަސަތޭކަ ތޭރަ ރުފިޔާ) ގެ [illegible] 25 ފެބުރުއަރީ 2015 އާއި 26 ފެބުރުއަރީ 2015 [illegible] 02 [illegible] -/14,350ރ. (ސާދަހާސް ތިންސަތޭކަ ފަންސާސް ރުފިޔާ) އަދި [illegible]؛

[illegible] -/15,900ރ. (ފަނަރަހާސް ނުވަސަތޭކަ ރުފިޔާ) [illegible] 4/91 ([illegible]) ގެ 23 ވަނަ [illegible] -/15,900ރ. (ފަނަރަހާސް ނުވަސަތޭކަ ރުފިޔާ) އަދި [illegible]؛

[illegible] 69,136/76 ([illegible]) [illegible] (24 ޑިސެމްބަރު 2015މ.) [illegible] 15 ([illegible]) [illegible]

ދަޢުވާކުރުމުގެ ނުސީދާފަރާތެއް ގޮތުގައި ގާނޫނީ ޙައްޤު ލިބިދޭ (ތަރިކައިގެ ނަންބަރު: C-656/2009) އަށް އަންގައި ދެއްވުމަށް ކަމަށެވެ." މިފަދައިންނަށް ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓުން އަމަލުކުރަން އަންނަނިކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

03- މިސާލު ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 838/Cv-C/2015 ޤަޟިއްޔާގައި ހުކުމްކުރެއްވުމުގައި ދެކޮޅުން، ދ. ކެނެރީ / ސ.ފޮކު، ޢަލީ މުޙައްމަދު ގެ ފަރާތުން އިސްތިއުނާފު ކުރެއްވުން، ދަޢުވާގެ އެއް ނުކުތާ ފާހަގަކޮށް އެންމެފަހުން ދިރާސާކުރާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ފާހަގަކުރެއްވިއެވެ.

- އެ ނުކުތާއަކީ: މައްސަލަ ނިންމުމުގައި ގާނޫނު ނަންބަރު 4/91 (ކޯޓުތަކާގުޅޭ ގާނޫނު) ގެ 23 ވަނަ މާއްދާ ފުރިހަމަކަން އަޑުއެހު ކުރެވިފައިނުވާކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅުއްވާ ނުކުތާއެވެ.

03- ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 838/Cv-C/2015 ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓުން، އެ ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކުރައްވަން ދ. ކެނެރީ / ސ.ފޮކު، ޢަލީ މުޙައްމަދު ގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅުއްވާ ނުކުތާއަކީ، އެ ނުކުތާއާ ގުޅިގެން ދިރާސާކޮށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ދިމާކުރެވި ފާހަގަކުރެއްވި، މައްސަލައާއި ގުޅުންހުރި ލިޔެކިޔުންތަކާއި މައްސަލައާއި ގުޅިގެން ހުށަހަޅާފައިވާ ހުކުމުގެ ރިޔާޒަތު ބަލައިލީ އަންނަނިވި ކަންތައްތައް ޝަރީޢަތުން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

3.1- ފުރަތަމަ ނުކުތާ: ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 838/Cv-C/2015 ޤަޟިއްޔާގައި ނުސީދާފަރާތެއް ގޮތުގައި ގާނޫނީ ޙައްޤު ލިބިދޭ ގެ މައްޗަށް ދ. ކެނެރީ / ފޮކު، ޢަލީ މުޙައްމަދު (ދ.ރ. ކާޑު ނަންބަރު A040714)، ހުރި ދަރިފުޅު ޖެހިގެންވާ 05 (ފަހެއް) އަހަރުގެ މަސައްކަތުގައި، އެއީ؛

- 2015 ޖެނުއަރީ ހުރި ދަރިފުޅުގެ ގޮތުން އެކްސިޑެންޓުގެ ފަރާތުން ހަވާލުކުރެވިފައިވާ ނަންބަރު:0061750 ޗެކް ބޭންކުގެ ފަރާތްތަކުން، އެހެނިހެން ކުރުމަށް ޖުމްލަ -/20'000ރ. (ވިހިހާސް ރުފިޔާ) އެއީ،

- އެކްސިޑެންޓުގެ ފަރާތުން ލިބުނު ދަރިފުޅުގެ ހަވާލުކުރެވިފައިވާ، އެއްސިޓީންގައި ބަދަލުގައި ނޮޓިސް ދިނުމަށްޓަކައި ކަމަށާއި، ނޮޓިސްގެ މުއްދަތުގެ ކުރިއާއި ހަވާލު އެއީ،

އެކުންފުނިން އެގޮތުން ބޭނުންކުރި ފުލޯރުގައި ކަރަންޓުބިލުން ފައިސާ ދައްކާފައި ނުވާކަމަށްބުނެ، އެފަރާތަށް ލިބެންޖެހޭ 37,458/16ރ. (ތިރީސްހަތްހާސް ހަތަރުސަތޭކަ ފަންސާސްއަށް ރުފިޔާ ސޯޅަލާރި) އާއި،

- އެކުންފުނިން ހަން ދޫކޮށްލައި ދިޔައިރު، އެގްރީމެންޓުގައި ބުނެފައިވާ ގޮތުގެމަތިން އަހަރު ދުވަހުގެ ކުރިން ނޯޓިސްދިނުމަށް، އެފަރާތުގައި ޑިޕޮޒިޓުކޮށްފައިވާ އެމައުންޓް ދެއްކުމަށް އަދި މުޙައްމަދު އަޙްމަދު ދަރަނިވެރިވެފައިވާ -/44,613ރ. (ސާޅީސްހަތަރުހާސް ހަސަތޭކަ ތޭރަ ރުފިޔާ) އާއި،

- މިފައިސާ ކޯޓުދޫކުރުމުގައި ކޯޓަށް ދޭން ޖެހުނު ސަލާމަތް ފާހަގަވާ އިދާރީގޮތުން ކޯޓުން މަޢުލޫމާތުދިނުމުގެ ސަބަބުން ދަރަނިވެރިވި ކަމުގެ ބަދަލު އަދާކުރަން -/15,900ރ. (ފަނަރަހާސް ނުވަސަތޭކަ ރުފިޔާ) އާއި މިކަންތައްތަކުގެ ދަޢުވާކޮށްފައި،

މިމައްސަލައިގައި ކަންތައްތަކަށް ބަލައިލުމުން ބެލެވޭގޮތުގައި، އަދި މުޙައްމަދު އަށް ލިބިދިޔަހާ ކުލީގެ ގޮތުގައި، ކަރަންޓް ބިލުގެ ފައިސާގެ ގޮތުގައި، އަހަރު ދަރަދުވީ ކަރުދާސް އަދި މުޙައްމަދު ދަރަދު ކުރީގައި ފައިސާގެ ގޮތުގައި، ދައްކަވަ ބަލައިގަތުމަށް ހަދާފައިވާ ގޮތުގެ ވަކިވުމުގެ އިތުރުވެފައިވާ ގޮތުގެ ސަލާމަތް އަދި މުޙައްމަދު ގެ އަހަރު ދަރަދުވާކަމުން ބޭނުން ފައިސާގެ ގޮތުގެ ޖުމުލަ 69'136/76ރ. (ފަސްދޮޅަސް ނުވަހާސް އެއްސަތޭކަ ތިރީސް ހަރުފިޔާ، ހަތްދިހަ ހަލާރި) ބަލައިގަތުން ނަންގަވައި ދައްކަވައިދޭށެވެ،

ނަމަވެސް ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 838/Cv-C/2015 ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތަކީވެސް މި މުޙައްމަދު ކަމެވެ، އެކުންފުނިން ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 838/Cv-C/2015 ޤަޟިއްޔާގައި ބަލައިގަތުން އަދި މުޙައްމަދު އަށް ނަންގަވައި ދައްކަވައި ފައިސާގެ ޙުކުމެއް، އެފައިސާއަކީވެސް އަދި މުޙައްމަދުގެ އިސްތިއުނާފު ބިނާކުރަވައިދޭ ކޯޓުގެ ފައިސާގެ ދަށުގައި ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 838/Cv-C/2015 ޤަޟިއްޔާގައި ނަންގަވައި ދައްކަވައިދޭ -/15'900ރ. (ފަނަރަހާސް ނުވަސަތޭކަ ރުފިޔާ) އާއި، ކަރަންޓް ބިލުގެ ފައިސާ ނަގަނީދައްކަވައިދޭ ޝަރުޢީކަމެއްވެސް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ މިޤަޟިއްޔާގައި ގޮތުގެ ކަރުދާސްއާއި ނުވާނެކަމެވެ، އެހެނީ އިސްތިއުނާފުގެ ޢަމަލު ޤާނޫނީއަށް، އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން އެއް އިސްތިއުނާފު ކުރުމުގެ ސަބަބުން ދިޔަ ގެއްލުމަކީ ކުރިމަތިވާން ނުޖެހޭނެކަމުގައި ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

3.2- ފުރަތަމަ ކަމަށް: އަދި މުޢާމަލާތުގެ ގޮތުން ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 838/Cv-C/2015 ޤަޟިއްޔާގެ އިސްތިއުނާފު ބިނާކޮށްފައިވާ މައިގަނޑު އެއް ނުކުތާއަކީ، މުޢާމަލާތުގައި، އެނުކުތާއަކީ، އެ ޤަޟިއްޔާ ނިންމުމުގައި ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/91 (ޢަޤްދުތަކާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 23 ވަނަ މާއްދާ ފުރިހަމައަށް ތަޠުބީޤު [illegible] [illegible] ނުކުތާކަން އަރުވަން އޮންނަނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/91 (ޢަޤްދުތަކާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 23 ވަނަ މާއްދާއަށް ބަލައިން، އެމާއްދާގައިވަނީ؛

"(ހ) ޢަޤްދުތަކުގެ ބައިވެރިޔަކު އެ ޢަޤްދަކާ ޚިލާފު ޢަމަލެއް ކޮށްފިނަމަ، އެ ޢަމަލު ކުރުމުން ލިބުނު ގެއްލުމަކަށް އެ ޢަމަލުކުރި މީހާ، ބަދަލުދޭން ޖެހޭނެއެވެ.

(ށ) މިމާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުން ބަދަލުދޭން ޖެހޭނީ ގެއްލުމަކީ:

(1) ޢަޤްދާ ޚިލާފުވުމުގެ ސަބަބުން ސީދާ ލިބޭ ގެއްލުން.

(2) އެފަދަ ޚިލާފު ޢަމަލެއް ކުރުމުން ލިބިދާނެކަން ޢަޤްދުތަކުގެ ބައިވެރިންނަށް އެނގިފައިވާ ގެއްލުން." މިފަދައިން ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު،

ޓެސްޓޭނަރ ޖެނެރަލް ޓްރޭޑިންގ ލިމިޓެޑް އާއި އަދި މުޢާމަލާތު ދެމެދު ކުރެވިފައިވާ އެގްރީމެންޓުގައި [illegible] [illegible] ސަބަބުން އަދި މުޢާމަލާތު އަށް ގެއްލުން ލިބިފައިވާކަމާއި، އަދާނުކޮށް،

- އެއްބަސްވުމުގެ 09 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ އުސޫލުން ލަސް ދުވަސްތަކުގެ 03 މަސްދުވަސް ކުރިން ދޭންޖެހޭ ނޯޓިސް ދިނުމުގެ ސަބަބުން، އެ 03 މަސްދުވަހުގެ ކުލީގެ ޢަދަދާއި ބަރާބަރު -/60,000ރ. (ފަސްދޮޅަސްހާސް ރުފިޔާ) ނުދެއްކި އަދި މުޢާމަލާތު އަށް ގެއްލުންލިބިފައިވާކަމާއި،

- 2015 ޖުލައި މަހުގެ ކުލި އަދާކުރުމަށްޓަކައި ޓެސްޓޭނަރ ޖެނެރަލް ޓްރޭޑިންގ ލިމިޓެޑް އިން ދޫކުރި (ނަންބަރު 0061750) -/20,000ރ. (ވިހިހާސް ރުފިޔާ) ގެ ޗެކް (15 ޖުލައި 2015) ބައުންސްވެފައިވާކަން [illegible] [illegible]،

- ދަޢުވާގެ ދެމެދުގައި ވެވުނު އެއްބަސްވުމުގެ 17 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޓެސްޓޭނަރ ޖެނެރަލް ޓްރޭޑިންގ ލިމިޓެޑް

ގެ ފަރާތުން އެއްބަސްވުމާއި ޚިލާފުވުމުގެ ސަބަބުން އަދި މުވައްޒަފު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަދި މުވައްޒަފުގެ ފަރާތުން ޝަރީޢަތުގައި ބުނެފައިވާކަން އެނގެން އޮންނާތީ،

މިދެފަރާތުގެ ދެމެދުގައި ވެފައިވާ އެގްރީމެންޓުގެ މާއްދާތަކަށް ބަލާއިރު، އެ އެގްރީމެންޓުގެ (9) ވަނަ މާއްދާގައި، "އެގްރީމެންޓު ހަމަވުމުގެކުރިން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 3 މަސް ކުރިން އަންގަންވާނެއެވެ." މިފަދައިން [illegible] [illegible] އެ އެގްރީމެންޓަކީ 01 އެޕްރީލް 2013 ވަނަ ދުވަހުން ފެށިގެން [illegible] ދެ އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަކަށް [illegible] އެގްރީމެންޓެއްކަމާއި، [illegible] އެގްރީމެންޓުގެ މުއްދަތު [illegible] [illegible]، 31 ޖަނަވަރީ 2015 ގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 02 ފެބްރުއަރީ 2015 ވަނަ [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (9) ވަނަ މާއްދާގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް [illegible] [illegible] [illegible]،

އެހެންކަމުން އެގްރީމެންޓުގައި ދެފަރާތުން އެއްބަސްވެފައިވާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނޯޓިސް [illegible] [illegible] އަދި މުވައްޒަފު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] (02 ފެބްރުއަރީ 2015) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 31 ޖަނަވަރީ 2015 ގެ [illegible] [illegible] 02 ވަނަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

3-3 ވިސްނަވަން ކަމަކީ: 2015 ވަނަ އަހަރުގެ ޖަނަވަރީ މަހުގެ [illegible] ދުވަހުގެ [illegible] [illegible] [illegible] ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ފަރާތުން [illegible] ނަންބަރު 0061750 ޗެކް ބައުންސްވެފައިވާތީ، އެޗެކުގެ [illegible] -/20,000ރ. (ވިހިހާސް ރުފިޔާ) [illegible] [illegible] އަދި މުވައްޒަފު [illegible] [illegible] [illegible] ބައުންސްވެފައިވާކަމަށް [illegible] [illegible] އެއްބަސްވެފައިވާކަމާއި،

އަދި އެގްރީމެންޓްގެ (6) ވަނަ މާއްދާއި އެއްގޮތްވާގޮތުގެ މަތިން އަލީ މުޙައްމަދު އަތުގައި ސެކިއުރިޓީ ޑިޕޮސިޓްގެ ގޮތުގައި ބަހައްޓާފައިވާ -/20,000ރ. (ވިހިހާސް ރުފިޔާ) އާއި 2015 ޖޫން މަހުގެ ކުއްޔާއި އަދި ކަރަންޓުން ރިސީވްކުރަން ޖެހިފައިވާ ފައިސާ ގެ ފަރާތުން އަލީ މުޙައްމަދުގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރެވިފައިވާކަމަށް އެކަށައަޅާފައިވާ ފައިސާ ސަރަހައްދުގެ މުޢާމަލާތުގައި ބަދަލުކުރުމަށް އުފުލައިދިނުން އެކަމަށް ހިނގާފައިވާކަމަށް އަދި މުޙައްމަދުގެ ފަރާތުން އިންކާރު ކޮށްފައިވާތީ، ސެކިއުރިޓީ ޑިޕޮސިޓާއި ބެހޭގޮތުން އެގްރީމެންޓްގައިވާ އެއްބަސްވުން ސަބްލީޒިންގ، އެގްރީމެންޓްގެ (6) ވަނަ މާއްދާގައިވަނީ، "ލީސްގެ ކުއްޔަށް ދޫކުރި ސެކިއުރިޓީ ޑިޕޮސިޓްގެ ގޮތުގައި އެއްބަސްވުމާ ސޮއިކުރާ ވަގުތު -/20'000ރ. (ވިހިހާސް ރުފިޔާ) ވެރިފަރާތަށް ދައްކަންވާނެއެވެ." މިގޮތުން ބަލާއިރު، (7) ވަނަ މާއްދާގައި، "ސެކިއުރިޓީ ޑިޕޮސިޓްގެ ގޮތުގައި ބަހައްޓާ ފައިސާ ވެރިފަރާތުން ލީސްގެ ސޮއިކުރި ފަރާތަށް ދައްކައިދެނީ އިމާރާތުގައި ކުރިމަތިވާ ގެއްލުން އަދި ގެއްލުންތަކުގެ ހިސާބު ބެލުމަށްފަހު ބާކީވާ ފައިސާ ދައްކަން ޖެހޭ ރައްކާކުރަން، އެގްރީމެންޓްއާ ޚިލާފުވުމާއެކު 14 ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އަނބުރާ ކުއްޔަށް ހިފި ފަރާތަށް ދޭންވާނެއެވެ." މިގޮތުގައިވާތީއާ،

އެހެންކަމުން، ސެކިއުރިޓީ ޑިޕޮސިޓް ރައްދުކުރުމާ ގުޅޭގޮތުން އެގްރީމެންޓުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހިނދު، އެއާއި ޚިލާފަށް ބަލައިގަނެ ރައްދުނުކުރާ ފައިސާ ދައްކަން ޖެހޭ ކުއްޔާއި އަދި ކަރަންޓުން ރިސީވްކުރަމުން މުޙައްމަދު އިންކާރު ކޮށްފައިވާތީ، 2015 ޖޫން މަހުގެ ކުއްޔާއި ރިސީވްކުރަން ޖެހިފައިވާ ފައިސާ ގެ ފަރާތުން ދައްކަން ޖެހޭ ފައިސާއެއް ކަމަށް ބަލައިގަނެވެން ނެތްކަމެވެ.

3-4- ކަރަންޓު ބިލު: ދަޢުވާގެ ފެށުމުގައި ވަކިގޮތަކަށް އެއްބަސްވުމުގެ 17 ވަނަ މާއްދާ

މިގޮތުން ކޯޓުގެ ބަޔާނުގައި ޙަވާލާދީފައި ވާނެގޮތް ބަލައިގަތުމުގައި، އެކަމުގެ ސަބަބުން އަދާކުރަން އެކަމުގެ ދުރު އެއްކަން ބަލައިދޭނެގޮތަކާ ދާއިރާއިން، އަދި އެކަން ދަޢުވާލިބޭ އެއްގޮތް އެދިފައިވާ މުޢާމަލާތެއްގެ ސަބަބުން ދިނުމަށްފަހުގައި، އަދި އެކަށައަޅައި އަލީ މުޙައްމަދު ގެ ފަރާތުން -/44'613ރ.(ސާޅީސް ހަތަރުހާސް، ހަސަތޭކަ ތޭރަ ރުފިޔާ) ދައްކަންވާނެކަމަށް އަލީ މުޙައްމަދުގެ ދަޢުވާގައި އެދިވަޑައިގެން ދާދިފަހުން އެދިވަޑައިގެން،

މިން ދަޢުވާލިބޭ ކުރިމަތިވާ ވަރަކުގެ ދަށުން ޙަވާލުކޮށްދީފައިވާ ގޮތުގައި ހުށަހަޅާފައިވާ ރިސީވްކުރަން ޖެހިފައިވާ ފައިސާ ގެ ފަރާތުން ދޭންވާކަމަށްވާތީ، އަދި އެސަބަބުން

އެކުންފުނީގެ ޤަރާރުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]،

އެމީހުންގެ [illegible] ބަލާއިރު، އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]،

އަދި [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 17 ވަނަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] 17 ވަނަ [illegible] [illegible]، [illegible]، "[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]." [illegible]، [illegible] [illegible]، [illegible]، އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]،

އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަދި [illegible]

ހިތުހަމަ ނުޖެހޭކަމުން ހިސާބުކުރެވިފައިވާތީ ފާހަގަކުރަން، ދެފަރާތް ވަކިވުމުން ފަހަރަކު އަދާކުރުން ޚަރަދު ކުރުވާފައިވާކަމަށް، ތަކެތީގައި ޖެހިފައިވާ ދުވަސްތައް ބަހައްޓަން އަދި މުދައްދަޢާ ފަރާތުން ފަރާތުން ބަލައިގަތުމަށް ނިސްބަތްކޮށް ގޮތަށް ކުރާތީ، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 838/Cv-C/2015 ދަޢުވާގައި އެއްވެސް މަޢުލޫމާތެއް ބަޔާނެއް ކުރުވާގޮތަށް ހުކުމުގައި ގެއްލުމާބެހޭ ދަޢުވާ ބަޔާންކޮށް ޚާއްސަ ހިނގައިގެން ފަރާތުން އަދި މުދައްދަޢާ ދައްކަން ޖެހޭ -/14'350ރ. (ސާދަހާސް ތިންސަތޭކަ ފަންސާސް ރުފިޔާ) އާއި، އެފަދަ ޚަރަދުތަކަށް ދެއްކުމަށް އަދި މުދައްދަޢާ ކުރުވާފައިވާކަމަށް އެކަމަށް ބަލާއިރު ދަޢުވާ ކުރާފަރާތުން ބަހައްޓާފައިވާ ބަލައިގަތުމަށް ސާބިތުކޮށް ފައިސާ ދެއްކުމަށް ހުކުމްކުރުމަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ގޮތުން ކުރުވާފައިވާކަމަށް ސަބަބުތަކާއި ފާހަގަކުރެވޭ ކުރުވާފައިވާކަމަށް.

ވީމާ، އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ނުކުތާތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ސަބަބުތަކަށް އެކަށީގެން ހުކުމްކޮށް، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 838/Cv-C/2015 ދަޢުވާގައި ނިސްބަތްކޮށް ގެއްލުމާބެހޭ ހުކުމުގައި ބަޔާންކޮށް ދަޢުވާ ލިބޭ ފަރާތް ކަމުގައިވާ މ. ކަނބަލިގެ / މާލެ، އަދި މުދައްދަޢާ (ދ.ކ.ކ. ކާޑު ނަންބަރު A040714)، އަށް ދައްކަން ޖެހޭ ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ބައި ބާތިލުކޮށް އަދި ހުކުމުގެ އެހެން ބައިތައް ސާބިތުކުރަމެވެ.

ނިންމުން:

ވީމާ، އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ނުކުތާތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ސަބަބުތަކަށް އެކަށީގެން ހުކުމްކޮށް، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 838/Cv-C/2015 ދަޢުވާގެ ހުކުމުގައި ނިސްބަތްކޮށް ގެއްލުމާބެހޭ ބަޔާންކޮށް ތިރީގައިވާ ބައިތަކަށް ދައްކަން ޖެހޭ ފައިސާގެ އަދަދު ކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ -/37'458/16ރ. (ތިރީސް ހަތްހާސް ހަތަރުސަތޭކަ ފަންސާސް އަށް ރުފިޔާ، ސޯޅަ ލާރި) އާއި ޚަރަދުގެ ގޮތުގައި ދައްކަން ޖެހޭ -/15'900ރ. (ފަނަރަހާސް ނުވަސަތޭކަ ރުފިޔާ) ގެ ބަދަލުގައި ސިވިލް ކޯޓުގެ ހުކުމުގައި ދައްކަން ޖެހޭކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަން ބާތިލުކޮށް، ދަޢުވާ ލިބޭ ފަރާތް ކަމުގައިވާ މ. ކަނބަލިގެ / މާލެ، އަދި މުދައްދަޢާ (ދ.ކ.ކ. ކާޑު ނަންބަރު A040714) އާއި ދެމެދު ކުރެވިފައިވާ މިސާލު ބަޔާންކުރެވިފައިވާ އެގްރީމެންޓުގެ ދަށުން، 2015 ވަނަ އަހަރުގެ ޖަނަވަރީ މަހުގެ ކުލީގެ ގޮތުގައި ދައްކަންޖެހޭ -/20,000ރ. (ވިހިހާސް ރުފިޔާ) އާއި، 2015 ފެބްރުއަރީ މަހުގެ 01 އާއި 02 ވަނަ ދުވަހުގެ ކުލީގެ ގޮތުގައި -/1'428'57ރ. (އެއްހާސް ހަތަރުސަތޭކަ އަށާވީސް ރުފިޔާ، ފަންސާސް ހަތް ލާރި) އާއި، ޚަރަދުގެ ގޮތުގައި ދައްކަން ޖެހޭ ފައިސާ އަދި މުދައްދަޢާ ދިނުމަށް ހުކުމްކުރަމެވެ.

ބަދަލުގެ ގޮތުގައި، 2015 ފެބްރުއަރީ 03 އިން ފެށިގެން އެއަހަރުގެ މާރޗް މަހުގެ 31 ގެ ނިޔަލަށް ހިނގާފައިވާ 57 ދުވަހުގެ ކުއްޔަށްވާ 38'626/35ރ. (ތިރީސް އަށްހާސް ހަސަތޭކަ ސައްބީސް ރުފިޔާ، ތިރީސް ފަސްލާރި) އާއި، ރެސްޓޯރަންޓް ތައިލެންޑް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ފަރާތުން [illegible] [illegible] [illegible] ގެއްލުން [illegible] ކުރުމަށް އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 14'350/-ރ. (ސާދަހާސް ތިންސަތޭކަ ފަންސާސް ރުފިޔާ) އާއި އެއް ޖުމްލަ 74'404/92ރ. (ހަތްދިހަ ހަތަރުހާސް ހަތަރުސަތޭކަ ހަތަރު ރުފިޔާ، ނުވަދިހަ ދެލާރި) އިން އެގްރީމެންޓުގެ 6 ވަނަ މާއްދާ އާއި [illegible] މަތިން ރެސްޓޯރަންޓް ތައިލެންޑް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް ގެ ފަރާތުން ސެކިއުރިޓީ ޑިޕޮޒިޓްގެ ގޮތުގައި އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 20,000/-ރ. (ވިހިހާސް ރުފިޔާ) [illegible] [illegible] 54'404/92ރ. (ފަންސާސް ހަތަރުހާސް ހަތަރުސަތޭކަ ހަތަރު ރުފިޔާ، ނުވަދިހަ ދެލާރި) އަދި [illegible] [illegible] [illegible] އެގްރީމެންޓްގައި ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/91 (ކޮންޓްރެކްޓުގެ ޤާނޫނު) ގެ 23 ވަނަ މާއްދާއަށް [illegible] ރެސްޓޯރަންޓް ތައިލެންޑް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް ގެ ފަރާތުން އަދި [illegible] އަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] ދ. [illegible] / [illegible]، އަލި މުޙައްމަދު (ދ.ރ. ކާޑު ނަންބަރު A040714) އަށް [illegible]، [illegible] (26 [illegible] 2017) ން ފެށިގެން 30 ދުވަހުގެ ތެރޭގައި މިފައިސާ [illegible] [illegible] ސިވިލްކޯޓުން [illegible] [illegible] ރެސްޓޯރަންޓް ތައިލެންޑް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް އަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކުރަމެވެ.